28.9.2026

Arviointikertomuksen vastine

Tarkastuslautakunta on jättänyt arviointikertomuksen vuodelta 2025 valtuuston käsiteltäväksi ja on esittänyt, että valtuusto velvoittaa kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen sekä antamaan vastineet arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin (luku 8) valtuustolle 31.10.2026 mennessä.

8. Tarkastuslautakunnan havainnot kootusti

Tilikauden 2025 arvioinnin yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että:

Kuntalain mukaan peruskunnan taseeseen kertynyt alijäämä on katettava enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Haastavassa taloustilanteessa korostuvat toteuttamiskelpoisten ja tasa-arvoisten tasapainottamistoimien laatiminen, niiden laaja-alaista vaikutusten kartoittaminen ja seuranta, sekä talousraportoinnin ajantasaisuus.

Vastaus:

Vuodelta 2025 on kertynyttä alijäämää ja johtuen Siun Sotelle maksetuista palkkaharmonisaatiokuluista, on taseessa myös kumulatiivista alijäämää. Kesäkuussa 2026 on kunnanhallitus päättänyt avata vuoden 2026 talousarvion ja pyytänyt palvelualueilta sopeuttamistoimenpiteitä jo kuluvalle vuodelle. Näitä on käsitelty 7.9.2026 ja 28.9.2026 kunnanhallituksen kokouksessa. Lisäksi kunnanhallitus on päättänyt käynnistää yhteistoimintaneuvottelun koskien koko Polvijärven kunnan organisaatiota. Neuvotteluissa tavoitellaan 8-11 htv:n vähennystä vuosien 2027-2029 aikana, yhteissummana noin 800 000 – 980 000 euroa.

Talouden tasapainottamista tarkastellaan kokonaisuutena osana vuosien 2027–2029 talousarvio- ja taloussuunnitelmavalmistelua. Tavoitteena on, että sopeuttamistoimenpiteet perustuvat riittävään taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten arviointiin ja että niiden toteutumista seurataan osana talousarvion toteutumisen seurantaa. Sopeuttamisessa pyritään huomioimaan myös palvelujen saatavuus, henkilöstön työhyvinvointi sekä vaikutukset kunnan elinvoimaan.

Jatkossa olisi perusteltua pyrkiä jopa kuukausittaiseen talouden ja toiminnan toteuman seurantaan ja tarvittaessa ripeäänkin reagointiin. Myös sähköisten palveluiden käyttöä kannattaa harkita sekä talouden seurannan että laskutuksen ajantasaistamiseksi. Talouden tasapainon hakemisessa korostuvat peruskunnan lisäksi myös vesihuoltolaitoksen ja

kuntakonsernin tasapaino. Myös lomapalkkavelan pienentämiseen tulee kiinnittää huomiota ja tehdä suunnitelma asian korjaamiseksi.

Vastaus:

Huhtikuussa 2026 on aloitettu säännöllinen talousseuranta kunnanhallituksen kokouksissa. Lisäksi vastuualueiden esihenkilöt raportoivat talouden toteumasta kuukausittain. Lomapalkkavelan pienentämiseen on myös aloitettu toimenpiteet säästövapaiden pitämiseksi vuosien 2026 ja 2027 aikana. Lomapalkkavelan pieneneminen realisoituu vuodenvaihteessa 2027-2028. Tavoitteena on, että lomapalkkavelkaa saadaan suunnitelmallisesti pienennettyä ja samalla varmistettua vuosilomien toteutuminen henkilöstön palautumisen ja työhyvinvoinnin kannalta tarkoituksenmukaisesti.

Kuukausittaisen seurannan tavoitteena ei ole ainoastaan tuottaa tietoa talouden toteumasta, vaan mahdollistaa poikkeamien tunnistaminen riittävän ajoissa ja tarvittavien korjaavien toimenpiteiden käynnistäminen. Talouden seurannan yhteydessä kiinnitetään jatkossa huomiota myös toiminnan ja talouden väliseen yhteyteen sekä siihen, miten toiminnalliset muutokset vaikuttavat kustannuksiin.

Sähköisten työkalujen ja raportoinnin kehittämistä arvioidaan osana taloushallinnon ja laskutuksen prosessien kehittämistä. Tavoitteena on parantaa ajantasaisen tiedon saatavuutta ja vähentää manuaalista työtä.

Talouden seurannan lisäksi toiminnalle tulee asettaa sellaiset strategiset mittarit, joiden avulla toiminnan toteutumista on mahdollista konkreettisesti seurata. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumaa on lisäksi hyvä kuvata tasapuolisemmin.

Vastaus:

Tarkastuslautakunnan esiin nostama huomio strategisten ja toiminnallisten mittareiden kehittämisestä on perusteltu. Kuntastrategian päivityksen yhteydessä tavoitteita ja niiden seurantaa tullaan täsmentämään. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että strategiset tavoitteet, toiminnalliset tavoitteet ja niitä kuvaavat mittarit muodostavat selkeän kokonaisuuden. Mittareiden tulee olla mahdollisuuksien mukaan konkreettisia, seurattavia ja sellaisia, joiden perusteella voidaan arvioida myös toiminnan vaikuttavuutta.

Lisäksi talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden toteumaa tullaan kehittämään siten, että toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta muodostuu nykyistä tasapuolisempi ja kokonaisvaltaisempi kuva. Jatkossa tavoitteiden toteutumista pyritään kuvaamaan yhdenmukaisella tavalla ja

tuomaan esille sekä saavutetut tulokset että mahdolliset poikkeamat ja niiden keskeiset syyt.

Viestinnän näkökulmasta korostuu erityisesti sisäisen viestinnän toimivuus sen monissa muodoissaan. Myös valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittely ja seuranta tulisi toteuttaa nykyistä jouhevammin.

Vastaus:

Henkilöstökirjeen kokoaminen ja lähettäminen henkilöstölle on aloitettu marraskuussa 2025. Henkilöstön hallitusinfot on aloitettu Teams:in kautta huhtikuussa 2026 ja henkilöstölle on perustettu oma Teams-kanava syyskuussa 2026. Sisäinen viestintä muovautuu ja kehittyy henkilöstövaihdoksien ja organisaatiouudistuksen myötä. Sisäisen viestinnän merkitys korostuu erityisesti organisaation muutostilanteissa. Käynnissä olevan organisaation kehittämisen yhteydessä kiinnitetään huomiota myös siihen, että henkilöstöllä on riittävästi tietoa muutosten etenemisestä, tavoitteista ja vaikutuksista omaan työhön.

Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittelyprosessia tullaan selkeyttämään siten, että aloitteiden etenemistä ja käsittelyvaihetta voidaan seurata nykyistä systemaattisemmin. Tavoitteena on myös varmistaa, että aloitteet ohjautuvat mahdollisimman sujuvasti oikealle valmistelijalle ja että niiden käsittely etenee ilman tarpeettomia viiveitä.

Työllisyys- ja elinvoimapalveluiden toimivuus on merkittävässä osassa kunnan kantokykyä, ja jatkossakin on hyvä huomioida kaikki kuntalaiset ikään ja ammattiin katsomatta, jotta Polvijärvi saadaan pidettyä elinvoimaisena ja mielekkäänä kuntana asua ja yrittää meille kaikille.

Vastaus:

Työllisyyden, yrittäjyyden, osaamisen ja kunnan vetovoiman edistäminen muodostavat kokonaisuuden, jolla on keskeinen merkitys Polvijärven tulevaisuuden elinvoimalle ja taloudelliselle kantokyvylle.

Jatkossa on tärkeää tarkastella työllisyys- ja elinvoimapalveluita kokonaisuutena ja huolehtia siitä, että palvelut tukevat mahdollisimman laajasti eri-ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia kuntalaisia. Myös yritysten toimintaedellytysten, uusien työpaikkojen syntymisen, osaamisen kehittämisen sekä nuorten ja työikäisten pysymisen ja viihtymisen Polvijärvellä tulee olla keskeinen osa elinvoimatyötä.

Kuntastrategian päivityksessä elinvoiman merkitystä tullaan vahvistamaan. Tavoitteena on rakentaa Polvijärvestä kunta, jossa on hyvät edellytykset asua,

yrittää, tehdä työtä ja rakentaa omaa elämää eri elämäntilanteissa. Elinvoimaa ei nähdä ainoastaan uusien asukkaiden tai yritysten houkuttelemisena, vaan myös nykyisten kuntalaisten ja yritysten toimintaedellytysten vahvistamisena.

Työllisyys- ja elinvoimapalveluiden vaikuttavuutta ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä on tarpeen kehittää edelleen, jotta käytettävissä olevat resurssit voidaan kohdentaa mahdollisimman vaikuttavasti ja jotta Polvijärven elinvoimaa voidaan vahvistaa pitkäjänteisesti. Elinvoimatyössä on tärkeää vahvistaa myös kunnan ja paikallisten yritysten välistä vuoropuhelua sekä tunnistaa yritysten kasvuun, investointeihin, työvoiman saatavuuteen ja osaamiseen liittyviä tarpeita. Kunnan tehtävänä on omilla toimillaan luoda mahdollisimman hyvät edellytykset yritystoiminnalle ja uusien työpaikkojen syntymiselle.

Kiinteistöjen nykyiseen kuntoon ja toimivuuteen olisi hyvä tehdä parannuksia sekä ylläpitää kunnan yleisilmettä talouden sallimissa rajoissa.

Vastaus:

Kunnan omistamien kiinteistöjen asianmukainen ylläpito on tärkeää sekä tilojen käyttäjien viihtyvyyden ja turvallisuuden että kunnan omaisuuden arvon säilymisen kannalta.

Kiinteistöjen kunnossapitoa ja korjaustarpeita tulee tarkastella suunnitelmallisesti ja suhteessa käytettävissä oleviin taloudellisiin resursseihin. Jatkossa on tärkeää kohdentaa korjaus- ja ylläpitotoimenpiteitä erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa niillä voidaan ehkäistä suurempia korjaustarpeita, parantaa tilojen toimivuutta tai pidentää rakennusten käyttöikää.

Vuoden 2026 aikana on myös tehty kiinteistöselvitys, joka on käsittelyssä valtuustossa 6.10.2026. Kiinteistöjen kunnossapidon lisäksi on tarpeen tarkastella koko kiinteistökannan tarkoituksenmukaisuutta, käyttöastetta ja tulevia investointitarpeita. Talouden tasapainottamisen näkökulmasta tavoitteena tulee olla, että kunnan omistamat tilat vastaavat mahdollisimman hyvin kunnan palvelutarpeita ja että vähällä käytöllä olevien tai tarpeettomiksi muodostuvien tilojen osalta arvioidaan tarkoituksenmukaiset jatkotoimet.